

SRBIN KRALJ RIKŠE U NJUJORKU

Da li su svi naši ljudi u svetu uspešni ili ima i onih koji u trci "trbuhom za kruhom" rade sve i svašta.?

Već godinama, od onih šezdesetih, kada se još u Titovo doba, krenulo na rad u inostranstvo kod nas se stvara priča da su naši ljudi u inostranstvu uspešni, da postižu zapažene rezultate, da su se obogatili, postali direktori velikih firmi ili programa NASA i td.

U novinama će te retko kad naći priču o našim ljudima koji se u inostranstvu nisu snašli. Retko ko od naših "gastarbajtera" će reći da nije uspeo ili da je "u tamo nekom svetu" radio teške pa čak i ponižavajuće poslove. Gotovo niko neće reći da nije uspeo da se uklopi u novu sredinu, da nije uspeo da nadje prijatelje, da nije uspeo da nauči engleski, nemački ili francuski da bi mogao da radi u struci već da mora da radi kao sudopera, čistač ili izbacivač...

A eto i to se dešava. Mnogi naši vrhunski sportisti u borilačkim sportovima završavaju svoju karijeru u Njujorku, kao izbacivači u njujorškim noćnim klubovima. Jedan poznati noćni striptiz bar na "Ist sajdu" čuvaju dva svetska šampiona, u rvanju i džudou, i naš bivši šampion u boks.

Bivši svetski šampion u bodi bildingu i nekrunisani kralj Crne Gore radi kao majstor duborezac i pravi zaista lepe stoliće. Ništa mu ne koristi što je profesor fizičkog vaspitanja i bivši šampion, ne zna dovoljno dobro engleski, nema veze i poznanstva, nema dozvolu za rad i još mnogo toga...

Mladi muzičar iz Valjeva se proslavio u Njujorku, ne svojim muzičkim veštinama već kao najbolji vozač rikse bicikla. sada se već navikao na to da iza sebe

vozi penzionisane Amerikance u razgledanje Central parka i drugih znamenitosti Njujorka. Da sve ne bi izgledalo onako kako je, sebe je proglasio njujorškim kraljem riksa vozača i sada je zadovoljan.

Mnogi naši ljudi, na početku karijere, rade kao taksisti. Znam dvojicu poznatih lekara koji su više od godinu dana vozili iznajmljeni taksi da bi skupili za život i školarinu.

Naši inženjeri, naročito oni novo došli, prosto se utrkuju da dobiju mesto supera u nekoj zgradi, jer superintendent ili domar ima besplatan stan i dobija platu. Nije važno što se za to mora čistiti zgrada, iznositi smeće, otvarati vrata stanarima...

Mnogi zgodni momci su dormeni, ljudi koji stoje na ulaznim vratima velikih luksuznih zgrada za stanovanje, otvaraju i zatvaraju vrata stanarima, zovu im taksi i naravno za to dobijaju bakšiš.

Poslove obezbeđenja priželjkuju svi oni koji su bili vojna lica ili policajci, na žalost mogu ih dobiti tek onda kad polože američki kurs i naravno dobiju Zelenu kartu.

Mnogi naši ljudi sa kvalifikacijama, ali i bez njih rade u građevinarstvu. Radnici koji rade sa azbestom, po život opasnim materijalom, zaradjuju mnogo. Poneki od njih su se obogatili i osnovali svoje građevinske firme. sada posao sa azbestom opada jer se više ne koristi u gradnji pa mnogi ostaju bez posla i prelaze na iznošenje otpada i djubreta.

Retko ko će da vam kaže da je težak i gorak ovaj život van otadžbine. Gotovo svi kad dodju

kući u posetu ili na odmor hvale se velikim zaradama, dobrim poslovima i uspehom, a o glavnim danima o mukama i teškoćama se retko priča.

Naši ljudi ovde u Njujorškom kraju najčešće obolevaju od nos-

talgije i teške tuge. Jedan bivši kaskader umro je od tuge za svojim voćnjakom kraj Morave,

Moj prijatelj Mik Džigeran sve češće se seća svog detinstva i piše divne priče o svojim prijateljima koji su se rasuli po belom svetu.

Od naših lekara, kojih u Njujorku ima preko dve stotine, najzaposleniji je jedan psihijatar jer naši ljudi idu kod njega da leče dušu.

"Čudan ti je ovaj naš svet, kao da je nekako raskrečen, jednom nogom je ovde u Americi, drugom je u zavičajju, a glava mu negde u oblacima, iznad okeana, i nikako da se smiri", kaže doktor, prepisuje im sedative i savetuje da nauče engleski i da počnu da rade poslove u struci.

Ali nije sve ni u jeziku. Znam profesorku engleskog i srpskog jezika koja već godinama radi kao garderoberka. Postala je član sindikata ugostiteljskih radnika i

čeka penziju.

Bivši jugoslovenski policajac, zatim radnik sa azbestom, nije bio član Unije i sada se gorko kaje, jer dobija penziju od samo 400 dolara mesečno. Sve bi bilo dobro da može da je prima u Srbiji, ali i Amerikanci se dosetili i penziju dobijaš samo ako si bar 6 meseci u Americi, a to košta. Tako je nastala još jedna vrsta ptica selica. Američko srpski penzioneri sele se svake godine, u vansezoni, kad su karte najjeftinije, na šest meseci u Srbiju, a zatim se vraćaju da šest meseci provedu u Americi.

Za ovih nekoliko godina koje sam proveo u Njujorku sreo sam samo jednog Srbina beskućnika, ali su mi se zato naši zemljaci često javljali iz zatvora sa molbom da im pomognem, jer ih čeka deportacija ili duga zatvorska kazna. Jedan me je molio da preko našeg Srpskog radia pustimo Cecu da peva o Beogradu, a drugi da mu pošaljem neke časopise da ih čita dok je ne "odmoru", istina prinudnom. Taj nesrećnik je istukao sopstvenu ženu, to su videle komšije, prijavile ga i došla policija, a on počeo i sa njima da se raspravlja i da im dokazuje, da žene moraju ponekad da dobiju batine da se zna ko je muško u kući. Posle su mu svi objasnjavali da je srećno prošao, jer da je imao ženu Amerikanku, ona bi odmah tražila razvod i izdržavanje, pa bi za nju morao da radi ostatak veka.

Na kraju dodajmo da naši ipak ne spadaju u onu donju klasu imigranata. Naših ljudi nema meju prosjacima, kojih u samom

Njujorku ima više od sto hiljada. Među prosjacima nema ni Kineza i drugih pripadnika žute rase, nema ni Meksikanaca, Portorikanaca ili Evropljana.

Kinezi i Meksikanci se ne ustežu da se prihvate bilo kakvog posla za dolar-dva, a Portorikanci, Rusi, Poljaci, pa i naši pre se okrecu nezakonitim poslovima nego prošenju.

Ako vam neko kaže da u inostranstvu ne cvetaju ruže i da se za svaki dolar mora dobro promučiti i naraditi verujte mu, jer vam je u trenutku iskrenosti otvorio srce i rekao pravu istinu umesto uobičajenih šarenih laža o lepom i lagodnom životu na "trulom zapadu".

Istina je samo jedna - ovde mora da se radi, a posao može da nađe svako ko mnogo ne bira i hoće da radi. Tako se postaje i Kralj Riksa vozača u Njujorku. Ovde je sramota ne raditi.

Zabeleženo u Njujorku na Tajm skveru jednog prohladnog februarskog dana.

Tog popodneva mladi Amerikanac sa kaubojskim šeširo na glavi i kaubojskim čizmama na nogama, samo u kupaćim gaćicama i sa gitarom u rukama proseći na Tajm skveru zaradio je preko 600 dolara. On ne smatra da prosi već da izvodi svojevrstan performans koji mu turisti plaćaju ubacujući dolare u čizme, šašir, ili njegove kupaće gaće. Pa sad, ko voli nek izvoli.

Majk L. Milan

Adresar Srba u dijaspori

Izdavač: Marko i Dušan Lopušina, 2004
Cena: 13 EUR

89 država sveta. Biografija. CD izdanje.

Ovaj adresar i imenik je još jedan pokušaj da okupimo sve Srbe sveta na jednom mestu. Niko tačno ne zna koliko Srba ima u rasejanju. Procene se kreću od 2,5 miliona do 4 miliona ljudi koji žive u devedeset država na svih pet kontinenata. Imao sam sreću da mnoge od njih lično sretnem tokom mog dvadesetogodišnjeg putovanja po dijaspori.

Cilj nam je bio da se u ovom adresaru nađu najznačajnije srpske institucije i ličnosti u dijaspori, svi oni koji žele i mogu našim novim iseljenicima da pomognu da se lakše nađu u tuđem svetu, ali i da ostanu Srbi. Nemoguće je, naravno, u jednu knjigu, pa makar to bio imenik ili adresar Srba u rasejanju staviti sva imena i adrese 2,5 miliona raseljenih.

Priznajemo zato da u ovoj knjizi poneko i nedostaje, ali se nadamo da vas to nije omelo da preko ove knjige doživite krenete na divno putovanje kroz srpsku dijasporu.

Marko Lopušina
Na Vidovdan 2004. godine

Naručite primerak ADRESARA na CD-u za sebe i saznajte gde žive Srbi u dijaspori. Imenik ima 5.000 imena i adresa iz 90 država sveta - srpske crkve, srpske organizacije, srpski lideri, srpski mediji, srpski biznismeni i njihove firme, ambasade, konzulati, misije, od Vankuvera preko Čikaga i Frankfurta do Hong Konga i Novog Zelanda.

ADRESAR SRBA U DIJASPORI šaljemo na disku pouzecem. Cena je 600 dinara sa poštarinom u SCG i RS.

Cena za inostranstvo je od 13 evra u Evropi i 15 evra za preokooceanske zemlje.

Narudžbine i plaćanje možete obaviti i preko adrese:

Dušan Lopušina
Ul. Prvomajska 116/IV
11080 ZEMUN, Srbija

Telefoni za naručivanje: 011 2199-190, 063 450-259 i 064 1595-220 od 8 do 21 sat.

